

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในงานวิจัย/งานศึกษาเล่มหนึ่งๆ เหตุที่มันเปรียบเสมือนโครงสร้างของความคิดทั้งหมดที่เราต้องการศึกษา เราอาจมีคำถามที่ฉลาด/ถูกต้องที่สุดในบทที่ 1 เราอาจมีทฤษฎีแนวคิดที่ดีที่สุดในบทที่ 2 (นี่ย่ว่าหากเปรียบเทียบและพิสูจน์ว่าดีกว่าคำถามอื่น ทฤษฎีอื่น) แต่หากเราเลือกวิธีการศึกษาที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมในบทที่ 3 เสียแล้วละก็ เชื่อได้เลยว่างานศึกษาชิ้นนั้นคงไม่สามารถตอบคำถามเราได้ถูกต้อง หรืออย่างน้อยก็ไม่ตอบอะไรเลย

สำหรับผู้ศึกษาเอง ได้แสดงความมุ่งหมายอย่างเปิดเผยตั้งแต่ต้นแล้วว่างานศึกษาชิ้นนี้จะใช้วิธีการของสกุลความคิดโครงสร้างนิยมในการหาคำตอบ เช่นนี้ในบทนี้จึงมีเนื้อหาว่าด้วย “การศึกษาหนังสือพิมพ์ด้วยวิธีโครงสร้างนิยม” ซึ่งมีวิธีการแยกไม่ออกอย่างยิ่งกับแนวคิดโครงสร้างนิยมในบทที่ 2 ที่ได้กล่าวไปแล้ว

สำหรับงานศึกษาชิ้นนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและศึกษาจากหนังสือพิมพ์ ดังนี้

- ระเบียบวิธีวิจัยแบบ “การวิเคราะห์ด้วยทแบบโครงสร้างนิยม” (Structuralism-Textual Analysis) และวิธีการแบบสัญวิทยา (Semiology)
- หนังสือพิมพ์ภาษาไทย (ปริมาณ, คุณภาพ) และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

ซึ่งมีรายละเอียดที่ซับซ้อนและต้องการความเข้าใจพอสมควรในระดับหนึ่ง ดังเนื้อหาด้านล่าง

1. ระเบียบวิธีวิจัยแบบโครงสร้างนิยม¹ (Structuralism Methodology)

Structuralism

Questions	What are the universal and objective constituents of all human thought, history, language, culture?
Theorists/theoretical	Structuralism: Saussure, Weber, Levi-Strauss, Chomsky, Eco

¹ Wendy Bastalich. Methodology. online <http://www.unisanet.unisa.edu.au/Resources/research-Education/research%20education/Online%20resources/Support%20materials/Methodology.htm>

roots*	
Style of thesis	Adopts 'objective/scientific' stance, seeking to reveal 'false', impartial, unconscious or incomplete knowledge
Methods	Uses quantitative and qualitative methods Involves reflecting on, building and testing theory and rules

ข้างต้นคือ "ระเบียบวิธีวิจัย" แบบโครงสร้างนิยมที่ Wendy Bastalich สรุปเอาไว้ใน "Methodology" ซึ่งให้ภาพรวมของการศึกษาแบบโครงสร้างนิยมไว้พอสมควร แต่ยังไม่ละเอียดและเห็นภาพการศึกษาที่ชัดเจน เช่นนี้ผู้ศึกษาจึงพยายามหาวิธีการที่ดูเป็นระบบระเบียบมากกว่านี้ซึ่งก็ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

2. วิธีการหาความรู้ของสำนักโครงสร้างนิยม²

ผู้ศึกษาขออนุญาตผู้อ่าน 'คัดลอก' เนื้อหาดังนี้) สำหรับวิธีการหาความรู้ของสำนักโครงสร้างนิยมโดยรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การย่อยสลายฐานะความเป็นองค์ประธานของมนุษย์ลง กล่าวคือ วิธีการหาความรู้ของสำนักโครงสร้างนิยม ไม่สนใจมนุษย์ ในฐานะที่เป็นองค์ประธาน ไม่ว่าจะเป็นผู้แต่ง ผู้พูด หรือผู้กระทำ แต่สนใจสิ่งที่เป็นตัวกำหนด/กำกับความคิด หรือการกระทำของคนในระดับของจิตไร้สำนึกมากกว่า
2. วิธีการหาความรู้ของสำนักโครงสร้างนิยมไม่ว่าจะเป็นเลวี-สโตรส, บาร์ธส์ หรือคนอื่นๆ ต่างก็ใช้วิธีการผ่า/แบ่งสิ่งที่ต้องการศึกษาออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อมองหาคู่ประกอบ และสายสัมพันธ์กับส่วนใหญ่ เทคนิคในการผ่า/แบ่งสรรพสิ่งที่ศึกษาออกเป็นหน่วยย่อยที่สุดนี้ภาษาของสำนักโครงสร้างนิยมเรียกว่า "reduction" (ซึ่งแตกต่างกับวิธีการ reduction ของสำนักประจักษ์นิยม (empiricism) และ สำนักปรากฏการณ์นิยม (phenomenology)) สำหรับ reduction ของสำนักโครงสร้างนิยมคือการผ่า/แบ่งสิ่งที่ต้องการศึกษาออกเป็นหน่วยย่อยๆ เพื่อดูความสัมพันธ์ภายในหน่วยย่อยเหล่านี้กับส่วนใหญ่ และก็หมายถึงการย่อส่วนด้วยความหมายที่ว่า สรรพสิ่งสามารถลดทอนลงมาเป็นเพียงเรื่องของโครงสร้าง/กฎเกณฑ์ หรือรหัสในกรณีของสำนักสัญวิทยา นั่นคือไม่ว่าเรื่องที่ศึกษาจะมีความยุ่งยาก สลับซับซ้อนเพียงใดก็สามารถเข้าใจได้ถ้าหากเข้าใจโครงสร้าง/กฎเกณฑ์/รหัส ที่เป็นตัวกำหนดกำกับเรื่องนั้นๆ อีกต่อ

² ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร, สัญวิทยา, โครงสร้างนิยม, หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษาปรัชญาศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิภาษา มกราคม 2545), หน้า 52-57

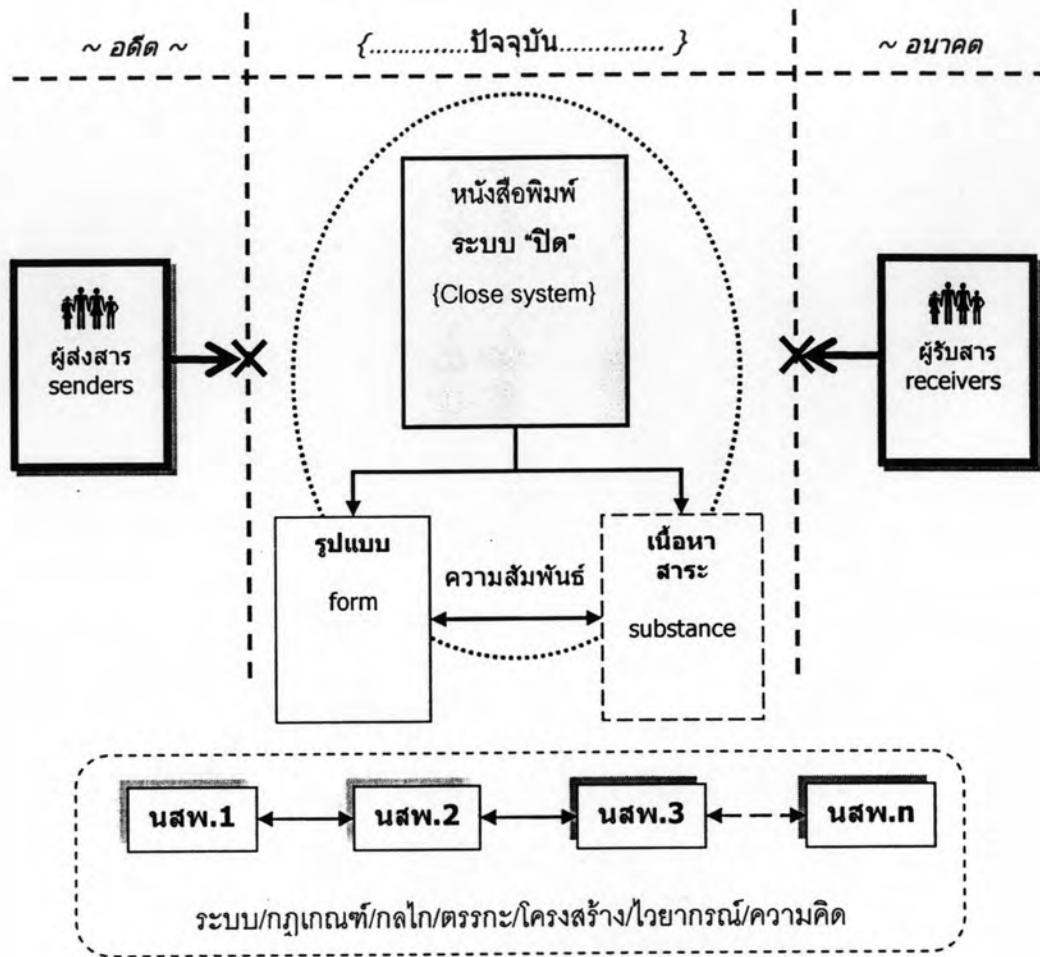
3. การสลับที่สลับทาง กลับหัวกลับหางสิ่งที่ดำรงอยู่ (rearrangement/permutation/reversal) เพื่อให้เกิดความหมายใหม่ เป็นการจัดลำดับ สลับที่ชุดของหน่วยย่อยที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กันเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อหาระบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน (homology) ระหว่างหน่วยย่อยกับส่วนใหญ่
4. การให้ความสำคัญกับบทบาทของตัวเชื่อม (mediator) ที่ทำให้สิ่งที่ตรงข้ามกัน สิ่งที่ไม่ไปด้วยกันไม่ได้ให้อยู่ด้วยกันได้ (the union of opposite)
5. การมองสิ่งที่ต้องการศึกษาในฐานะที่เป็นสัญญาณ (sign) เมื่อเป็นสัญญาณก็ต้องค้นหากฎเกณฑ์/รหัสที่เป็นตัวกำหนด/สร้างความหมายให้เกิดขึ้น รหัส/กฎเกณฑ์นี้ไม่สามารถสังเกตหรือรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสอย่างที่มีวิธีการหาความรู้แบบประจักษ์นิยมกระทำ แต่ต้องเจาะลึกลงไปจากระดับของปรากฏการณ์ เพื่อดูความสัมพันธ์ภายในที่ร้อยรัดสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน
6. การไม่ให้ความสนใจกับความแตกต่างในเรื่องของเวลา-สถานที่ ของสิ่งที่ต้องการศึกษา

เป็นความแน่นอนที่ว่า การแปร “ระเบียบวิธีวิจัยแบบโครงสร้างนิยม” ที่อ้างข้างต้นนั้นมีลักษณะที่ “ช่างไม่เห็นภาพ” เสียนี้กระไร และอาจไปไกลถึงขั้นที่ว่า “ไม่น่าจะทำได้จริง” การกล่าวเช่นนี้เป็นการกล่าวหาที่ถูกต้อง หากเราฯชินกับระเบียบวิธีศึกษาตามมาตรฐานแบบปฏิฐานนิยม/ประจักษ์นิยม/พฤติกรรมนิยม/ปรากฏการณ์นิยม และอีกหลายๆ สกิลความคิดนิยม ซึ่งไม่แปลกอะไรเพราะวิธีการหาความรู้ในงานวิจัยส่วนมากมักเป็นเช่นนี้ คือถูกครอบงำด้วยความคิดที่ว่า เราสามารถวัดความจริงได้, ความจริงอยู่ข้างนอกนั่นไง ไปวัดมาซะ ฯลฯ ซึ่งเป็นศาสตร์แบบวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม วิธีการแบบโครงสร้างนิยมนั้น ปฏิเสธความเชื่อของสกลนิยมแบบมนุษยนิยมเช่นนั้นทั้งสิ้น แต่โครงสร้างนิยมก็มีลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์เช่นกัน เพราะสิ่งที่โครงสร้างนิยมเน้นศึกษาในที่นี้คือ “ระบบ/โครงสร้าง” โดยดูจากองค์ประกอบย่อยๆ ใน “วัตถุ” ชุดหนึ่ง

หาก “วัตถุ” ในการศึกษาภาษาคือ “ภาษา” แล้วละก็ ดังนั้น “วัตถุ” ในการศึกษาของโครงสร้างนิยมที่มีต่อหนังสือพิมพ์ก็คือ “ตัวบท” (text) ของหนังสือพิมพ์นั่นเอง ซึ่งอาจเหมือนกับสกลนิยมข้างต้น แต่ความแตกต่างกลับอยู่ที่ว่า โครงสร้างนิยมดูตัวบทเพื่อค้นหารูปแบบ/กฎเกณฑ์บางอย่าง ไม่ใช่เนื้อหาสาระเป็นสำคัญ เช่นนี้แล้วโครงสร้างนิยมจึงแบ่งตัวบท ออกเป็น รูปแบบ/แก่นสาร (form/essence) และ เนื้อหา/สาระ (content/substance) ออกจากกัน

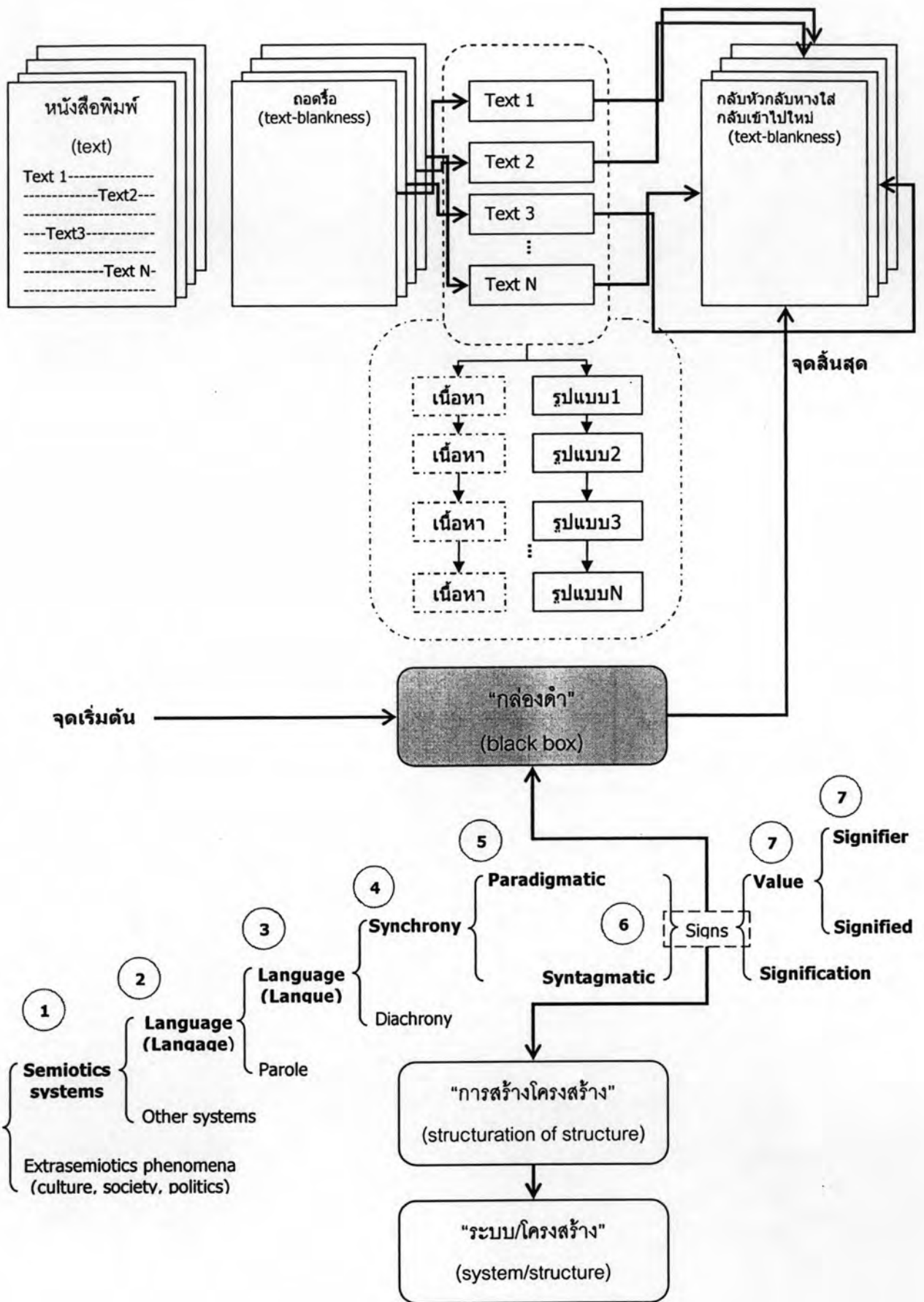
การแบ่งเช่นนี้เพื่อมองหากฎเกณฑ์ที่เป็นตัวกำหนดเนื้อหา นั่นเอง

เพื่อไม่ให้ความมีนงเกิดขึ้นมากไปกว่านี้ สมควรที่จะใช้แผนภูมิอธิบายวิธีการ ดังนี้

รูปที่ 23 แสดงระบบปิด (closed system) ตามแบบการวิเคราะห์แนวโครงสร้าง

รูปที่ 23 แสดงระบบปิด (closed system) ตามแบบการวิเคราะห์แนวโครงสร้างนิยม ที่กันตัวแปร "มนุษย์และเวลา" ออกไปในการศึกษา

รูปที่ 24 แสดงกระบวนการศึกษาหนังสือพิมพ์ด้วยวิธีการแบบโครงสร้างนิยมและสัญวิทยา

สมมติฐานเบื้องต้นของวิธีการวิเคราะห์/การศึกษาแบบโครงสร้างนิยมคือ "การตัดปัจจัยภายนอกออกไป" ซึ่งเป็นส่วนที่โครงสร้างนิยมไม่ให้ความสนใจ เพราะไม่มีความจำเป็นต่อการศึกษา ข้อตกลงที่ต้องยอมรับนี้เข้าใจได้โดยง่าย ซึ่งผู้ศึกษาขออนุญาตอธิบายสั้นๆ ดังนี้คือ

*โครงสร้างนิยม=สนใจโครงสร้างในวัตถุหนึ่ง,
โครงสร้างนี้มีอยู่แน่นอน หนึ่งเดียว ไม่ว่าชุดวัตถุนั้นๆ จะแปรเปลี่ยนแปรผันไปอย่างไร
เพราะฉะนั้น การศึกษาจาก 'หน่วยวัตถุใด ๆ' ก็สามารถค้นพบโครงสร้างนี้ได้เหมือนๆ กัน"*

เช่นนี้แล้วการตัดมิติ/ปัจจัยเกี่ยวกับเวลา และมนุษย์จึงถูก "ไม่ให้ความสนใจ" เช่นเดียวกับสิ่งที่ไซทูร์ "คัดออก" ไปในการศึกษา "ภาษาศาสตร์แนวโครงสร้าง" เช่นนี้แล้วผู้ศึกษาจึง "ตัดมิติเชิงเวลาของหนังสือพิมพ์ออกไป" โดยสนใจเพียงแค่จุดร่วมเวลาปัจจุบัน (synchrony) ซึ่งก็คือช่วงเวลาปัจจุบัน, ยุคหนังสือพิมพ์ปัจจุบัน วันนี้ ช่วงวันนี้ เวลานั้น นั่นเอง

เช่นเดียวกันกับการ "ตัดมิติเชิงมนุษย์" ออกไป ซึ่งแนวคิดโครงสร้างนิยมถือว่า เป็นสิ่งที่ "ไม่จำเป็นในการศึกษา" เพราะอย่างที่กล่าวไปแล้วว่าโครงสร้างนิยมนั้น เป็นการกลับหัวกลับหางญาณทัศน์คณะวิทยาแห่งศตวรรษที่ 20 คือการไม่เชื่อมมนุษย์ในฐานะ "องค์ประธาน" (subject), ในฐานะ "ผู้กระทำ" อีกต่อไป แต่กลับตกอยู่ภายใต้ระบบความคิด, ภายใต้ภาษา, วัฒนธรรมที่มีชีวิตอยู่ภายในตัวมนุษย์อีกที ซึ่งเป็นการต่อต้านแนวคิดมนุษยนิยมโดยตรง เช่นนี้แล้ว จึงไม่ปรากฏว่ามีการศึกษา "ผู้ส่งสาร/ผู้อ่าน" ในวัฒนธรรมหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด

ผู้ศึกษาต้องย้ำตัวทั้งตัวเองและท่านผู้อ่านซ้ำหลายๆ ครั้งว่า "วิธีการโครงสร้างนิยม" (structuralism method) นั้น มีระเบียบวิธีที่แน่นอนแต่ไม่เป็นที่คุ้นเคยสำหรับเรา เนื่องจากวิธีการหาความรู้แบบนี้ได้ตัดเอาปัจจัยภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป นั่นคือ "มนุษย์" และ "เนื้อหา" (human and substance) เราจึงไม่เห็นวิธีการแบบ "การสัมภาษณ์เชิงลึก", "การตอบแบบสอบถาม", "วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา", "การสังเกตแบบมีส่วนร่วม", "การสำรวจเอกสาร" ฯลฯ อีกมากมายวิธีที่สังคมวิชาการคุ้นชิน อย่างไรก็ตาม วิธีการวิเคราะห์แบบโครงสร้างนิยมนี้ จำเป็นที่ผู้ศึกษาจะต้องวิเคราะห์ผ่าน "กล่องดำ" (black box) ซึ่งเป็นระบบความคิดหรือตรรกะภายในของหนังสือพิมพ์ โดยที่ผู้ศึกษามีจุดอ้างอิง (referent point) เพียงแค่จุดเริ่มต้น (start point) ซึ่งก็คือหนังสือพิมพ์ ในสภาพเดิมของมัน ตอนต้นที่ยังไม่ได้ "ถอดรื้อ" แต่อย่างใด และจุดสุดท้าย (finish point) ซึ่งก็คือหนังสือพิมพ์หลังภาวะที่ถูกถอดรื้อ และประกอบสร้างใหม่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นของเดิม แต่ระหว่างทางทั้งสองจุดนั้น จึงเปรียบเสมือน "กล่องดำ" ที่เราไม่ทราบเลยว่าเราจะเจออะไรบ้าง กล่องดำในที่นี้เปรียบได้กับ "ระบบ/โครงสร้างทางความคิดของหนังสือพิมพ์" (the structure of newspaper's idea) ซึ่งจำเป็นต้องใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างของไซทูร์มาใช้

นอกจากนี้แล้ว อาจมีความจำเป็นระหว่างทางที่ผู้ศึกษาต้องใช้แนวคิด "สัญวิทยา" (Semiology) เนื่องจากเราไม่อาจทราบได้เลยว่าในกล่องดำนั้น เราจะพบเจออะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม สำหรับความกังวลใจนี้ บาร์ธส์ในฐานะปรมาจารย์ด้านสัญศาสตร์และเดินเข้าออกกล่องดำมาแล้วนับไม่ถ้วนได้มีคำแนะนำสำหรับวิธีการศึกษาแบบนี้ไว้ว่า

3. สาระสำคัญของวิธีการหาความรู้แบบสัญวิทยา (ของโรลอง บาร์ธส์ –โดยสรุป)³

สาระสำคัญของวิธีการหาความรู้แบบสัญวิทยามีดังนี้

1. การค้นหารูปแบบและกระบวนการของการผ่า/แบ่ง/แยกของภาษาที่กระทำต่อสรรพสิ่งจนก่อให้เกิดความหมาย
2. สัญญาของสัญวิทยาได้แก่บรรดาสรรพสิ่งต่างๆ ที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคม และความหมายของสัญญานเหล่านี้ก็ขึ้นกับรหัส กฎเกณฑ์ของสังคมนั้นๆ หรือก็คือระบบวัฒนธรรมนั่นเอง
3. หลักการสำคัญของสัญวิทยาประกอบด้วย
 - (1) รูปสัญญานต้องมาก่อนความหมายสัญญาน ภาษามิใช่เครื่องมือในการสื่อสารที่ไร้เดียงสาอย่างที่นิยมเข้าใจกัน แต่ภาษาเป็นเรื่องของระบบ กฎเกณฑ์ที่ทำให้การสื่อสารเป็นไปได้ ข้อความหรือสารที่ส่งมิใช่เป็นการสื่อถึงประสบการณ์ แต่เป็นเรื่องของการเข้าใจกฎเกณฑ์ของภาษา และความสามารถในการใช้กฎเกณฑ์ที่ทำให้การสื่อสารเป็นไปได้และขีดจำกัดของรหัสที่ใช้
 - (2) ความหมายเกิดจากสิ่งไม่มีความหมาย กล่าวคือความหมายเป็นเรื่องของรหัส/กฎเกณฑ์ซึ่งในตัวเองไม่มีความหมาย แต่เป็นตัวกำหนดความหมาย

นอกจากนี้แล้ว บาร์ธส์ยังอธิบายไปถึงวิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างไว้ว่า

"กิจกรรมแบบโครงสร้างนิยมประกอบด้วยปฏิบัติการสองขั้นตอนหลักได้แก่ การตัดแบ่งวัตถุเดิม และการประกอบเป็นวัตถุที่จำลองขึ้นใหม่ การตัดแบ่งนี้เป็นการค้นหาชิ้นส่วนทั้งหลายที่สับเปลี่ยนตำแหน่งไปมาได้ภายในวัตถุเดิม โดยตำแหน่งฐานะที่แตกต่างกันของชิ้นส่วนก่อให้เกิดความหมายบางอย่างขึ้น แต่ละชิ้นส่วนมิได้มีความหมายในตัวของมันเอง หากแต่การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งฐานะของมันในเครือข่ายที่มันปรากฏอยู่แม้แต่เพียงเล็กน้อยก็ส่งผลเปลี่ยนแปลงต่อองค์รวม"⁴

และ "กิจกรรมแบบโครงสร้างนิยมทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมเชิงขบคิดหรือเชิงสร้างสรรค์ ล้วนมุ่งหมายที่จะประกอบสร้าง 'วัตถุ' อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาใหม่ เพื่อสาธิตให้เห็นผ่านการประกอบสร้าง

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52-7

⁴ นพพร ประชากุล "โรลองด์ บาร์ธส์ กับสัญศาสตร์วรรณกรรม" , จาก วรรณพิมล อังคศิริสรรพ, มายาคติ (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์คบไฟ, 2544), หน้า 116

ขึ้นใหม่นั้นว่า วัดดูดังกล่าว 'ทำงาน' หรือ 'ทำหน้าที่' ของมันตามแบบแผนใด ดังนั้น แท้จริงแล้ว โครงสร้างจึงเป็น 'วัดดูจำลอง' แต่ก็เชื่อว่าสร้างขึ้นอย่างไรทิศทางหรือไร้เป้าหมาย ด้วยว่าวัดดูจำลองนี้ จะต้องสามารถดึงเอาบางสิ่งบางอย่างที่แฝงเร้นอยู่ในวัดดูเดิมออกมาให้เราเห็นประจักษ์ได้ด้วย ความเข้าใจ "

บางสิ่งบางอย่างที่บาร์ธส์กล่าวถึงคือ "ความประจักษ์ได้ในความหมาย" ของตัวบทนั่นเอง

4. วิธีการศึกษาและหน่วยการศึกษา

(1) วิธีการศึกษา

การศึกษาแบ่งออกเป็นขั้นตอน และระบบการคัดเลือกดังนี้

1. แนวคิดของหนังสือพิมพ์ การหนังสือพิมพ์ ข่าว คุณค่าข่าว การจัดหน้า การเขียนข่าว การผลิต เป็นต้น โดยหน่วยในการศึกษาคือ เนื้อหา ใจความสำคัญที่แสดงถึงแก่น โครงสร้าง รหัส กฎเกณฑ์ ที่ได้พูด/กล่าว/บอก/เล่า/อธิบาย เขียนถึงกระบวนการก่อสร้างและพัฒนา รหัส/โครงสร้าง/กฎเกณฑ์ของ "สิ่งที่เรียกและเกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์" หรืออาจกล่าวว่า หน่วยการวิเคราะห์เอกสารแบบโครงสร้างนิยมนั้น "ดูสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างหนังสือพิมพ์"
2. วิธีการวิเคราะห์แบบโครงสร้างนิยม และ/หรือ สัณนิเวทยา (Structuralism and/or Semiology) โดยมี "ตัวบท" เป็นประชากรศึกษาเพื่อหาโครงสร้าง รหัส กฎเกณฑ์ที่อยู่ในชิ้นงาน งานเขียน นั้นๆ ซึ่งตัวบทที่ควรศึกษาตามแนวทางของวิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างนิยม เพื่อหาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนเชื่อมโยงระหว่าง รูปสัญลักษณ์ หรือตัวสื่อ/ตัวหมาย (signifier) กับ ความหมายสัญลักษณ์หรือความคิดที่รูปสัญลักษณ์ต้องการจะสื่อ (signified) ดังนั้น หน่วยการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้จึงอาจเป็นทุกสิ่งทีประกอบสร้างขึ้นเป็นรูปสัญลักษณ์หนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็น กระดาษ กรอบพื้นที่ สีที่ใช้ ตำแหน่ง ที่ว่าง รูปแบบ ซึ่งมักเป็นสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในความต้องการศึกษาแบบ ปฏิฐานนิยม (Positivism) โดยทั่วไป เพราะวิธีการนี้เน้นการศึกษา โครงสร้าง และให้ความสำคัญกับรหัส กฎเกณฑ์ รูปแบบมากกว่าความหมาย สาระ

(2) หน่วยการศึกษา

1. เลือกหนังสือพิมพ์ ไทย 2 ชื่อฉบับ คือ เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน ชื่อฉบับละ 3 เล่ม และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ 1 หัวฉบับ คือหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ 3 เล่ม โดย
2. การเลือกวัน กำหนดโดยแบ่งออกเป็น
 - 1) วันปกติ 1 (วันใดก็ได้ในวันจันทร์-ศุกร์ หรือเรียกว่า weekday) คือเลือกจากวันใด วันที่ใดก็ได้ เลือกมาหัวละ 1 ฉบับ รวม 3 เล่ม

- 2) วันปกติ 2 (วันใดก็ได้ในวันเสาร์-อาทิตย์ หรือเรียกว่า weekend) คือเลือกจากวันใด วันที่ใดก็ได้ เลือกมาห้วละ 1 ฉบับ รวม 3 เล่ม
- 3) วันไม่ปกติ (ในกรณีนี้ อาจเลือกกรณีเหตุการณ์ธรณีพิบัติสึนามิ 26 ธันวาคม 2548 มาเป็นหน่วยศึกษา หรือ) หรือเลือกจากวันที่มีเหตุการณ์สำคัญครั้งใหญ่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อเปรียบเทียบกับวันปกติ เลือกมาห้วละฉบับ รวม 3 เล่ม
- 4) การคัดเลือกเน้นช่วงระยะเวลาเดียวกัน ในที่นี้คือเป็นช่วงเวลาเดียวกันของยุคสมัยปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นปีเดียวกัน เดือนเดียวกัน สัปดาห์เดียวกัน

ตารางที่ 2 แสดงหน่วยการวิเคราะห์				
หน่วยการศึกษา	หนังสือพิมพ์			
	ไทยรัฐ	มติชน	Bangkok Post	รวม
วันปกติ 1 (weekday)	1	1	1	3 เล่ม
วันปกติ 2 (weekend)	1	1	1	3 เล่ม
วันไม่ปกติ	1	1	1	3 เล่ม
รวม	3 เล่ม	3 เล่ม	3 เล่ม	9 เล่ม

5. วิธีการวิเคราะห์ในตัวเล่มหนังสือพิมพ์

ตัวบทที่แบบโครงสร้างนิยมนั้น มี 2 ประเภทเนื้อหาตัวบท คือ (1) ตัวบทประเภทเนื้อหาข่าว/เกี่ยวกับข่าว (News/ related news) ได้แก่ เนื้อข่าว ภาพถ่าย ข่าวหน้าหนึ่ง บทความ คอลัมน์ หรือส่วนอื่นๆ ที่มี "เนื้อหา" (content) เป็นข่าว และ (2) ตัวบทประเภทเนื้อหาไม่เกี่ยวกับข่าว (Non related news) เช่น โฆษณา ประกาศ นิยาย ดวง สัมภาษณ์ ฯลฯ เราอาจเรียกส่วนนี้ว่าเป็นเนื้อหาสาระ (substance)

ตัวบทดังกล่าวจะต้องอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสื่อความหมายได้ (form) เช่นนี้แล้ว การศึกษาด้วยวิธีโครงสร้างนิยมจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง "ดู" ทั้งหมด ทุกส่วนพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย ตั้งแต่ข่าวไปจนถึงที่ว่าง

6 สิ่งที่ต้องการ "ถอดรื้อ" ให้เห็นจากวิธีการแบบโครงสร้างนิยม

- 1) เป้าหมายของการถอดรื้อโครงสร้างหนังสือพิมพ์นั้นก็เพื่อให้เห็นตัวระบบหรือโครงสร้างทางความคิดหรือระบบไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์นั่นเอง เพื่อให้เห็นว่า "ชุดความคิดใด" ที่เป็นตัวกำหนด "โครงสร้าง" หรือกลไกการทำงานของหนังสือพิมพ์ เป็นกลไกในการกำหนดรูปแบบ/เนื้อหา ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งสะท้อนผ่านตัวรูปเล่ม ออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ (signifier)
- 2) วิธีการมองเพื่อหาโครงสร้างนั้น เป็นการดูในเชิง

- (1) "พื้นที่" คือตำแหน่งการจัดวาง "ตัวบทย่อยๆ" ในเล่มหนังสือพิมพ์ และตัวบทย่อยอื่นๆ เปรียบเทียบภายในหน้าเดียวกัน
- (2) "เวลา" คือการเรียงลำดับ "ตัวบทย่อยๆ" เหล่านั้นเรียงต่อกันตั้งแต่หน้าแรก ไปจนหน้าสุดท้าย
- (3) "เชิงวากยสัมพันธ์" คือระบบความสัมพันธ์แบบเรียงตามลำดับตามเนื้อหา
- (4) "เชิงกระบวนการทัศน์" คือระบบความหมายอื่นๆ ที่สามารถแทนที่กันได้

7 ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ในการศึกษา

- 1) ช่วงระยะเวลาของ "ตัวบท" หนังสือพิมพ์ที่นำมาศึกษานั้น อย่างที่กล่าวไปแล้วคือ ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นภายในปีเดียวกัน เดือนเดียวกัน หรือสัปดาห์เดียวกันก็ได้ เนื่องจากที่กล่าวไปแล้วว่า ฐานคิดแบบโครงสร้างนิยมเชื่อว่า ภายใต้อุดมการณ์หนึ่งของระยะเวลานั้น ไม่ว่าจะหยิบหนังสือพิมพ์จากวันใดก็ตาม "โครงสร้าง" หรือ "ระบบ" ก็เป็นสิ่งที่มืออยู่ในทุกๆ ตัวเล่มหนังสือพิมพ์อยู่แล้ว
- 2) ช่วงระยะเวลาของ "การถอดหรือถอดโครงสร้าง" ต่อ 1 ตัวเล่มหนังสือพิมพ์ คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งประเมินคร่าวๆ ได้ว่า เมื่อใช้กับหนังสือพิมพ์ 9 เล่มฉบับ จึงจะทำให้ใช้เวลา 9 สัปดาห์

8. ลำดับการศึกษา

เนื่องจากวิธีการศึกษาแบบโครงสร้างนิยมนั้น "ไม่สามารถที่จะบอกเราได้ก่อนว่าจะเจออะไรบ้าง" จำเป็นที่ผู้อ่านจะต้อง "ก้าวเดินไปพร้อมๆ กับผู้เขียน" ฉะนั้นการวางโครงเนื้อหาของผลการศึกษาไว้ ณ ที่นี้ จึงเป็นการ "สรุปผลการศึกษาเอาไว้คร่าวๆ" หลังจากที่ผู้ศึกษาได้ค้นพบคำตอบของคำถามเสร็จสิ้นแล้ว ดังนี้

ในขั้นแรก ผู้ศึกษาเน้นไปที่การค้นหาโครงสร้างหนังสือพิมพ์ในระบบความคิด โดยลงไปพิจารณา ณ ที่ๆ มีหนังสือพิมพ์อยู่ และการตั้งคำถามเกี่ยวกับความหมายของหนังสือพิมพ์ในแง่ของการเป็นวัตถุ ตัวบท หรือตัวสัญลักษณ์ ซึ่งจะช่วยให้ค้นพบว่าโครงสร้างทางความคิดของหนังสือพิมพ์คืออะไร การศึกษาในขั้นนี้ จะเน้นวิเคราะห์ลงไปที่ความคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ ทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ และความสัมพันธ์ในระบบวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการผ่า/แบ่ง/ทางความคิดและความหมายของคำว่าหนังสือพิมพ์

โครงสร้างทางความคิดได้แก่ 3 องค์ประกอบหลัก คือเนื้อหาสาระ รูปแบบ และการตีพิมพ์ โครงสร้างทางความคิดนี้เป็นโครงสร้างระดับลึก (deep structure) ที่ควบคุมหนังสือพิมพ์ทุกๆ ฉบับในโลก ให้ต้องมีเหมือนๆ กัน

ขั้นที่ 2 หลังจากที่ได้ค้นพบโครงสร้างทางความคิดแล้ว จึงลงมาพิจารณาที่ตัวรูปเล่มหนังสือพิมพ์จริงๆ ก็จะได้โครงสร้างทางกายภาพของหนังสือพิมพ์ที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบย่อยๆ ในหนังสือพิมพ์ที่แบ่งออกเป็นระดับต่างๆ

โครงสร้างทางกายภาพนั้นได้มาจากการเปิดหนังสือพิมพ์ทีละหน้า ทีละส่วน เพื่อดูองค์ประกอบของตัวเล่ม ของเล่มย่อยๆ หน้าแต่ละหน้า และภายในหน้าหนึ่งๆ ว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง โครงสร้างทางกายภาพนี้เป็นโครงสร้างระดับผิวที่เป็นผลผลิตมาจากโครงสร้างทางความคิด การศึกษาจะได้เน้นอธิบายลงไปทีละหน่วยขององค์ประกอบย่อยๆ เหตุผลและหน้าที่ขององค์ประกอบย่อยๆ ในโครงสร้าง

ขั้นที่ 3 เป็นการย้อนกลับมาอธิบายถึงองค์ประกอบโครงสร้างทางความคิด ในลักษณะที่เป็นรูปธรรม และอธิบายถึงระบบความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระและรูปแบบ

ขั้นที่ 4 เป็นการศึกษาถึงไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์ ด้วยการเน้นลงไปศึกษาที่ "ความคิดเกี่ยวกับไวยากรณ์หนังสือพิมพ์" ที่ค้นพบว่าแท้จริงแล้วก็คือการบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผ่านระบบการเขียนข่าว และการจัดหน้า

ขั้นที่ 5 เป็นการศึกษาถึงโครงสร้างของหนังสือพิมพ์ในลักษณะเคลื่อนไหว แปรผันว่ามีลักษณะที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างได้หรือไม่ ด้วยการเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์วันธรรมดา หนังสือพิมพ์วันเสาร์-อาทิตย์ และหนังสือพิมพ์ฉบับวันไม่ปกติ

ขั้นที่ 6 เป็นการสรุปข้อค้นพบในการศึกษาและการอธิบายถึงระบบการผลิตความจริงของหนังสือพิมพ์ ในลักษณะที่เป็นมายาคติ เป็นการศึกษาว่าเหตุใดหนังสือพิมพ์ จึงสามารถผลิตสร้างความจริงได้ด้วยตัวระบบของมันเอง และการพัฒนาตนเองเป็นนิทานปรัมปราให้กับผู้คนในสังคม